

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ**

Спеціальність: **С4 «Психологія»**
Освітньо-професійна програма: **Клінічна психологія**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **II (весняний)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **диф. залік**
Пререквізити: **загальна психологія, історія психології**

Кафедра/підрозділ: **кафедра української мови, психології та педагогіки**, пр. Науки, 4, корпус А, 5 поверх

Керівник освітнього компонента: доц. **Абасалієва Оксана Миколаївна**,
email: **oksi.10.00@ukr.net**

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Психологія особистості охоплює основні уявлення про склад і структуру особистості, її ознаки та риси, умови гармонійного розвитку, а також провідні вітчизняні та зарубіжні теорії. Курс розкриває погляди різних психологічних шкіл на природу і розвиток особистості, знайомить із психодинамічними, когнітивними, гуманістичними, поведінковими та описовими концепціями. Особлива увага приділяється аналізу психологічної структури особистості, проблемам формування самосвідомості та Я-концепції, а також застосуванню теоретичних положень у професійній діяльності клінічного психолога.

МЕТА КУРСУ: сформувати наукове бачення феномену особистості, забезпечити розуміння її структури, особливостей розвитку та функціонування в різних психологічних підходах, закласти фундамент для професійної діяльності у сфері клінічної психології.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- пояснювати основні вітчизняні та зарубіжні концепції особистості;
- характеризувати склад, структуру, ознаки та риси особистості;
- аналізувати спрямованість особистості та закономірності її формування і розвитку;
- інтерпретувати психодинамічні, когнітивні, гуманістичні, поведінкові та описові теорії особистості;
- описувати процеси становлення самосвідомості та Я-концепції;
- застосовувати знання з психології особистості для розв'язання професійних завдань у клінічній практиці.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (24 год.):**

1. Психологія особистості як галузь психологічної науки.
2. Психодинамічні та психоаналітичні теорії особистості.
3. Теорії особистості в поведінковій психології.
4. Особистість в когнітивній психології.
5. Диспозиційний напрям у психології особистості.
6. Теорії особистості в гуманістичній психології.
7. Теорії особистості в екзистенціальній психології.
8. Уявлення про особистість в теоріях гештальтпсихології.
9. Особливості поглядів вітчизняних психологів на особистість.

Перелік тем практичних занять (26 год.):

1. Аналіз предметного поля психології особистості та основних методів її дослідження.
2. Практичне застосування психоаналітичних підходів у вивченні особистості.
3. Оцінка поведінкових стратегій особистості в реальних ситуаціях.
4. Використання когнітивних моделей для пояснення індивідуальних відмінностей.
5. Вивчення особистісних рис у межах диспозиційного підходу.
6. Розгляд гуманістичних концепцій особистості через аналіз життєвих історій.
7. Практичні інтерпретації екзистенціального виміру розвитку особистості.
8. Аналіз особистісних переживань з позиції гештальтпсихології.
9. Ознайомлення з сучасними дослідженнями та внеском вітчизняних психологів у вивчення особистості.

Перелік тем самостійної роботи студента (40 год.)

1. Опрацювання наукових джерел з історії становлення психології особистості як окремої галузі
2. Порівняння психоаналітичних концепцій особистості за З. Фройдом, К. Юнгом та А. Адлером
3. Вивчення основних положень біхевіоризму та їх значення для пояснення поведінки особистості
4. Аналіз когнітивних концепцій особистості та підготовка огляду основних теорій пам'яті й мислення
5. Систематизація підходів до вивчення рис особистості у диспозиційній психології
6. Розгляд гуманістичних уявлень про розвиток особистості у працях К. Роджерса та А. Маслоу
7. Вивчення екзистенціальних концепцій особистості та підготовка реферату на прикладі праць В. Франкла або Р. Мея
8. Опрацювання гештальтпсихологічних підходів до аналізу особистісних переживань та закономірностей їх формування
9. Ознайомлення з працями вітчизняних психологів про особистість і підготовка порівняльного аналізу їхніх підходів

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, аналіз і обговорення наукових текстів, виконання практичних завдань, розв'язання ситуаційних кейсів, моделювання психологічних ситуацій, дискусія та дебати, підготовка індивідуальних і групових презентацій.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) не передбачені.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + залік$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Варій М. Психологія особистості. Київ : Сварог, 2020. 592 с.
2. Кацавець Р. С. Психологія особистості : навчальний посібник. Київ : Алерта, 2021. 134 с.
3. Мітіна С. Психологія особистості. Київ : Ліра-К, 2020. 274 с.
4. Москалець В. Психологія особистості : підручник. Київ : Ліра-К, 2020. 364 с.

Зав. кафедри української мови,
психології та педагогіки

Людмила ФОМІНА